

ПОГЛАВЈЕ 7. ПРАВО НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ

НИВО НА ПОДГОТОВКА

Умерено подготвена (Moderately Prepared) – 3

ОСТВАРЕН НАПРЕДОК

Одреден напредок (Some Progress) – 3

КОМЕНТАР

Во овој извештај на Комисијата особено нагласена е потребата за сеопфатно и значително подобрување во областа на заштитата на правата од интелектуална сопственост, каде што ЕУ има усогласени правила за правна заштита на правата на интелектуална сопственост (ПИС), како и правила за правна заштита на авторското право и сродните права. Правилата за правна заштита на ПИС опфаќаат патенти и трговски марки, дизајни, биотехнолошки пронајдоци и лекови, додека правилата за правна заштита на авторско право и сродни права опфаќаат, книги, филмови, компјутерски програми и радиодифузија.

ПРЕПОРАКИ ОД ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

- Да се зголеми бројот на истраги и прекршувања на интелектуалната сопственост, особено во областа на индустриската сопственост, со фокус на злоупотребата на трговските марки;
- Да се подобри правната рамка за интелектуална сопственост, особено системот за управување со колективни права преку усогласување со Директивата за управување со колективните права и правата на индустриска сопственост преку усогласување со Директивата за спроведување и со Директивата за трговски тајни;
- Да се воспостави информативна платформа за институциите за спроведување на законот за размена на податоци за правата од интелектуална сопственост.

Извештај 2016

Авторски и сродни права

- Законот за авторски права беше изменет во февруари 2016 година со цел да се регулира функционирањето на колективно управување на правата, дистрибуцијата на надоместоците, но системот на колективно управување сè уште е недоволно развиен.
- Системот за електронско снимање на емитувани музички дела треба да се финализира.
- Министерството за култура прво ја одзема дозволата на едно од здруженија, со тоа што повеќе не се собираат одредени такси, за потоа (во јули) да лиценцира уште едно во делот на музичките права.
- Капацитетот на Министерството за култура да се справи со авторските и сродни права останува недоволен.

Права на индустриска сопственост

- Сè уште останува предизвик пружањето на услуги од страна на Државниот завод за индустриска сопственост на граѓаните.

Извештај 2018

Авторски и сродни права

- Како последица на отповикувањето на лиценцата во 2016 година, колективно управување со сродни права постои само за музичките права.
- Капацитетот во Министерството за култура да се справи со авторските и сродни права останува недоволен.
- Националната и интернационалната соработка и натаму се ограничени.

Права на индустриска сопственост

- Стратегијата за индустриска сопственост 2016-2018 беше усвоена, но без ажуриран акционен план, што во суштина го загрозува кредибилитетот на стратегијата.
- Беа организирани информативни кампањи за заканите кои фалсификуваните производи може да ги предизвикаат за јавното здравје. Но, нивната организација се спроведе без „сопственост“ и се потпираше најмногу на странски донации.
- Сè уште има предизвици во однос на обезбедување квалитетни услуги за граѓаните.
- Државниот завод за индустриска сопственост одби да воспостави платформа за размена на податоци поврзани со IPR податоци меѓу институциите.

Извештај 2019

Авторски и сродни права

- Измените на правната рамка за авторските права и сродните права беа одложени.
- Правата на авторите се заштитени од страна на единствената лиценцирана организација за колективно управување.
- Сегашната правна рамка овозможува паралелни организации да собираат надоместоци од автори, но без лиценца.
- Одговорното одделение во Министерството беше надградено, но бројот на вработени остана мал, при што само четири членови на персоналот се занимаваат со ова прашање.
- Слабиот капацитет води до слаба соработка, како со националните така и со меѓународните партнери.

Права на индустриска сопственост

- Соработката на Државниот завод за индустриска сопственост со Европскиот патентен завод, Светската канцеларија за интелектуална сопственост и Канцеларијата за интелектуална сопственост на Европската Унија се фокусира на подигање на свеста за фалсификуваните стоки, наместо на најдобрите практики за спроведување на правата на интелектуална сопственост.
- Обезбедувањето на квалитетни услуги за бизнис-заедницата останува предизвик.
- Клучните активности планирани во рамките на стратегијата за права на индустриска сопственост за 2016-2018 година не беа имплементирани, вклучувајќи го и воспоставувањето на информатичка платформа за размена на податоци поврзани со ПИС меѓу институциите за спроведување на законот.

Извештај 2016

Спроведување

- Бројот на судски случаи за прекршување на правата на интелектуална сопственост сè уште е низок и не постои веродостојно досие за спроведување.
- Агенцијата за аудиовизуелни услуги спроведе инспекции и утврди постоење на одредени нерегуларности.
- Функциите кои му се дадени на Координативното тело за интелектуална сопственост не го опфаќаат координирањето на процесот на креирање политики и законодавна работа.
- Финансирањето на Координативното тело е недоволно и не постои буџет за подигање на свеста и едукација на носителите и на јавноста за значењето на правата на интелектуална сопственост.
- Координацијата меѓу органите за спроведување не е недоволна.

Извештај 2018

Спроведување

- Бројот на случаи за прекршување на правата на интелектуална сопственост е голем, но не постојат доверливи статистики. Тоа го попречува воспоставувањето на веродостојно досие за спроведување.
- Мерките преземени од координативното тело за интелектуална сопственост сè уште се ретки и најчесто таргетирани кон трговските марки.
- Координативното тело има недостаток од политичка поддршка за да може да си ја извршува својата работа, како и во однос на подигнување на свесноста или едукацијата на носителите на правата за важноста на правата од индустриска сопственост.

Извештај 2019

Спроведување

- Неспроведувањето на активностите ос Стратегијата го оневозможува воспоставувањето на веродостојна евиденција за спроведување и веродостојни статистички податоци за институционалното постапување со прекршувањата на ПИС.
- Координативното тело за интелектуална сопственост нема политичка поддршка во своите напори за борба против фалсификувањето пиратеријата и заштита на правата на носителите на правото.
- Владата не ги замени поранешните членови по службена должност.